

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2368

av Emma Henriksson (KD)

Översyn av socialtjänstlagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdraget att göra en översyn av den nuvarande socialtjänstlagen i syfte att underlätta överskådligheten för medborgarna och att stärka rättssäkerheten för den enskilde.

Motivering

Den nuvarande socialtjänstlagen trädde i kraft 1982 och ersatte då de tidigare vårdlagarna barnavårdslagen, nykterhetsvårdslagen och socialhjälpslagen.

Socialtjänstens inriktning ändrades från att vara överordnad och enbart kontrollerande till att vara serviceinriktad och hjälpande.

Socialtjänstlagen är en så kallad ramlag som ger varje kommun stora möjligheter att utforma sin verksamhet efter skiftande behov. Avslagsbeslut kan överklagas till förvaltningsrätten. Numera har Inspektionen för vård och omsorg tillsyn över socialtjänsten.

Under de 32 år som gått sedan lagens ikraftträdande har många justeringar av socialtjänstlagen gjorts. Den är idag ett lappverk som gör det svårt för medborgaren att överblicka vilka rättigheter man har. Ramlagskonstruktionen innebär också att verksamhetserbjudandet kan se olika ut beroende på bostadsort även om behoven är desamma. Eftersom det handlar om människor som på olika sätt befinner sig i ett utsatt läge måste en diskussion föras om den målkonflikt som rättssäkerheten kontra ramlagskonstruktionen medför.

Under alliansregeringen tillsattes den s.k. Barnskyddsutredningen vars uppdrag var att belysa om en särskild barnskyddslag skulle skapas. Utredningens förslag var att en sådan lag skulle etableras som en speciallag, SOU 2009:68 Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU). Utredningen fann starka skäl till detta då man menade att det ger förutsättningar för ett tydligare barnperspektiv samt att det kunde stärka den enskildes ställning och möjlighet att påverka genom bättre överskådlighet och tillgänglighet. Man skrev vidare att utvecklingen av den sociala barn- och ungdomsvården är ett eget kompetensområde, vilket talar för att bestämmelserna bör finnas i särskild lag.

Många remissinstanser hävdade dock att konsekvenserna av en uppbruten socialtjänstlag inte var tillräckligt genomlysta.

Tiden är nu mogen för att tillsätta en parlamentarisk utredning som får i uppdrag att se hur nuvarande socialtjänstlag kan förändras för att underlätta för medborgarna att kunna överblicka sina rättigheter och att öka rättssäkerheten för den enskilde. En möjlig väg att pröva bör vara att ersätta nuvarande ramlag med flera separata lagar.

Emma Henriksson (KD)